

ÁLLÍTÓLAG . . .

. . . a román rendszer most már a csíksomlyói zarándokok hitbéli és nemzeti eltökéltségét és megpróbálja megtörni.

Csíksomlyó (talán túl) impozáns ferences zarándoktemplomát, majd a Salvator és a gyönyörű Szent Antal kápolnát évszázadokon keresztül több tízezres tömeg kereste és keresi fel a Pünkösöd környéki ünnepnapokon. A zarándoklók seregének gerincét mindig is a Moldvából ez alkalomra vissza-visszatérő csángók képezték; egészen napjainkig, amikor is a hatóságok brutális fellépése miatt csak lopva, titokban tudnak már átkelni a Kárpátokon.

E búcsúra egyébként egész Erdélyből jönnek zarándoklók, de a csángóságon kívül a szertarásokon részt vevők mindenekelőtt Háromszékből, Csík-Gyergyó-Kászonból, Udvarhelyszékről érkeznek

A rendszert a Csíksomlyói Búcsúban eleddig csak az üzlet érdekelte. Az utóbbi időben azonban a nemzetiségi szempontok kerültek előtérbe: a „külföldi” (magyarországi!) idelátogatókat vigyázó szemekkel figyeli a megkészszerezett államvédelmi őrszolgálat; „etnográfiai nemzeti értékek, kincsek” védelmének címén olykor még a fényképezést is megakadályozzák; azokat, akik szóba állnak az „idegenekkel”, a rendőrségen, nemegyszer a nagytemplom közelében „egy félreeső helyen” összeverik.

1982 tavasza az az időpont, amikor a kormányzat - mint sejthető - komolyabb lépésekre határozta el magát.

János csíksomlyói apát két paptársával Marosvásárhelyre utazott személygépkocsin, amikor is tisztázatlan, de egyben nagyon gyanús körülmények között mindhárman „baleset” áldozatai lettek. Mindezt nemcsak az teszi mértéken felül gyanússá, hogy ezt megelőzően a román államvédelem már több ember ellen kísérelt meg merényletet - gondoljunk csak *Király Károlyra*, *Dobre* mérnökre, *Emil Georgescu* és *Virgil Tănase* írókra, vagy néhány évvel ezelőtt *Sütő András* hírszerinti „véletlen” vadászbalesetére -, hanem a történetek avatottabb ismerői szerint az is, hogy már előzőleg kiszivárogtak többé-kevésbé azok a titkos rendelkezések, amelyeket a Csíksomlyói Búcsúért felelős helyi államvédelmi hatóság kapott ilyen természetű „megoldások” lebonyolítására...

Ezúton hívunk föl mindenkit, aki csak szerét ejtheti, a Pünkösödöt megelőző kedden zarándokoljon el Csíksomlyóra; nemcsak a hit példázatával és az elnyomás iskolapéldáival találkozhat ott, hanem egy egész néppel, amely évszázadok óta örökíti át apáról fiúra az ellenállást.

□

...ha Jugoszlávia felől érkezik valaki az országba, a román vámőrség ezzel a kérdéssel fogadja: „Fegyver és Biblia? Van magánál fegyver vagy Biblia?” S a nagyobb nyomaték kedvéért minden kést és „gyanúsabb” fémtárgyat alaposan megvizsgálják, s csak a véletlenül múlhat, ha nem minősülnek ezek fegyvernek. S a még nagyobb nyomaték kedvéért minden könyvet nagyon átlapoznak, s a biztonság kedvéért, ha a vizsgáló szem netán ilyen szavakra bukkan bennük, mint „Isten”, akkor menthetetlenül eltűnnek a román kultúrát féltő és óvó hivatalos procedúra útvesztőiben.

Fegyver és Biblia! Nem csodálatos, a mai Romániában egy több ezer éves könyvtől úgy lehet félni, akár a fegyverektől?

(Keszthelyi András, Ara-Kovács Attila)